

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 555, fax: 234 665 444
e-mail: posta@uouu.cz, www.uouu.cz

Zn. OPP-3698/12-2

Praha 30. května 2012

12.5.12 Sochora

MĚSTSKÝ SOUD V PRAZE pracoviště Hybernská 18, Praha 1	
Došlo dne:	31-05-2012
.....krát.....příloh	<i>2 krát</i>
kořky	

Městský soud v Praze
pracoviště Hybernská
Hybernská 18
111 21 PRAHA 1

Vyjádření žalovaného k obsahu žaloby a předložení úplného spisového materiálu ke sp. zn. 5 A 72/2012

Žalobce: Fond ohrožených dětí, občanské sdružení,
se sídlem Na Poříčí 1038/6, 110 00 Praha 1
IČ: 0049277

Žalovaný: Úřad pro ochranu osobních údajů
se sídlem Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

DVOJMO

K výzvě Vašeho soudu podává Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“ nebo „žalovaný“) ve stanovené lhůtě jednoho měsíce (výzva s žalobou byla Úřadu doručena dne 2. května 2012) následující vyjádření žalovaného k obsahu žaloby, resp. k jejím podstatným bodům.

Současně žalovaný soudu předkládá úplný spisový materiál ve věci čj. SPR-7261/11.

Žalovaný neuplatňuje námitku podjatosti a souhlasí s projednáním věci bez jednání.

I.

Žalobou napadené rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 20. února 2012 zn. SPR-7261/11-14 bylo vydáno v rámci řízení vedeného Úřadem s žalobcem na základě zjištění Úřadu.

V průběhu správního řízení bylo prokázáno, že žalobce zveřejnil na svých webových stránkách umístěných na internetové adrese www.fod.cz, v blíže nezjištěné době, v 10 případech nejpozději od května 2011 do 27. října 2011 ve Zpravodaji Fondu ohrožených dětí číslo 1/2011 a dále v 5 případech nejpozději od 30. září 2011 do 27. října 2011 v rubrice s názvem Hledáme rodiče, osobní údaje, včetně citlivých údajů ve smyslu § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb., 15 dětí v rozsahu jméno, věk a dále osobní údaje vyplývající ze zveřejněné fotografie (ve 14 případech), informace o tom, že jsou příslušníky romského nebo majoritního etnika (ve 12 případech), obecná charakteristika osobnosti dítěte (ve 12 případech), informace o rodinném prostředí, resp. o zájmu rodičů (v 8 případech), informace vypovídající o zdravotním stavu (v 5 případech), informace o vývoji dítěte (v 6 případech) a informace o umístění do náhradní rodinné péče, resp. o tom, že jsou „právně volní“ (v 6 případech), ačkoli k takovému zpracování není na základě zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, oprávněn a aniž by k tomu měl souhlas ve smyslu § 4 písm. n), § 5 odst. 4 a § 9 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb.

Úřad proto rozhodnutím zn. SPR-7261/11-7 ze dne 6. prosince 2011 rozhodl o tom, že se žalobce shora uvedeným jednáním dopustil správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., a uložil mu pokutu ve výši 29.000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Rozklad žalobce proti tomuto rozhodnutí byl poté zamítnut rozhodnutím předsedy Úřadu zn. SPR-7261/11-14 ze dne 20. února 2012, které nabylo právní moci dne 21. února 2012.

II.

Žalobce v podané žalobě nezpochybňuje zjištěný skutkový stav, ale jeho právní posouzení, kdy se domnívá, že jeho jednání není správním deliktem.

Žalobce uvádí, že nepostupoval v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb., neboť si v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. jako správce osobních údajů stanovil jednoznačný účel zpracování a k tomuto účelu je také výhradně používal. Tímto účelem bylo nalezení náhradní rodiny pro zdravotně handicapované či z jiných důvodů běžným způsobem v náhradní rodinné péči neumístitelné děti. Žalobce je tedy přesvědčen, že používal osobní údaje pouze k tomu účelu, pro který byly shromážděny, a jen v takovém rozsahu, který byl nezbytný ke splnění tohoto účelu. Pokud jde o souhlas subjektu údajů, tento byl dán předem v případě účelů propagačních i účelu nalezení náhradní rodiny, ačkoliv dle žalobce k tomuto účelu jej podle § 9 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb. nepotřebuje, neboť se jednalo o provádění sociálně-právní ochrany dětí, k níž má žalobce pověření.

Žalobce dále uvádí, že hledá pouze zájemce o pěstounskou péči, přičemž žadatelů o pěstounskou péči je tak málo, že nelze očekávat, že by se šli sami na dítě vhodné do pěstounské péče informovat. Teprve konkrétní osud dítěte a právě jeho fotografie přiměje prověřené žadatele anebo ty, kteří by jinak o pěstounské péči neuvažovali,

se o konkrétní dítě zajímat. Žalobce přitom odkazuje na dopisy lidí a projev prof. Matějčka. Dále odkazuje na Úmluvu o právech dítěte, která stanoví, že v zájmu harmonického vývoje musí dítě vyrůstat v rodině, v atmosféře štěstí, lásky a porozumění. Uvádí, že těžké negativní důsledky dlouhodobé ústavní výchovy na psychické a somatické zdraví a vývoj dítěte jsou všeobecně známy, Úřad neuvádí jediný konkrétní negativní dopad u dítěte, o jehož osobní údaje se jednalo. Žalobce také uvádí, že Úřad nevysvětlil, proč nalezení náhradní rodiny pro děti, které by jinak byly odkázány na trvalou ústavní péči, považuje za menší blaho, než zajištění jejich anonymity, za cenu, že zůstanou odkázány na ústavní péči, a proč považuje sdělení etnika či zdravotního stavu dítěte za stigmatizující či hanlivou skutečností, ačkoliv bez znalosti těchto údajů se potencionální náhradní rodiče nemohou zodpovědně rozhodnout, zda zdravotně handicapované nebo etnicky odlišné dítě přijmou či nikoliv.

K tomuto Úřad uvádí, že žalobce je na základě rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí čj. 24408/2000 ze dne 11. května 2001 pověřen výkonem sociálně-právní ochrany dětí v rozsahu vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje, pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě, pořádání v rámci poradenské činnosti přednášek a kurzů zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou, činností zaměřené na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku, zřizování a provoz zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, převzetí zajišťování přípravy fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny, kterou jinak zajišťuje okresní úřad, navrhování okresnímu úřadu fyzických osob vhodných stát se pěstouny v zařízení pro výkon pěstounské péče, vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny a jejich oznamování okresnímu úřadu.

Provádění a zajišťování sociálně-právní ochrany dětí je podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, výkonem státní moci, a lze jí tedy dle obecného ústavního limitu provádět pouze na základě tohoto zákona a jen v jeho mezích. Žalobce proto shromažďuje a zpracovává osobní údaje dětí za účelem sociálně-právní ochrany dětí v rozsahu jemu uděleného pověření ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí. Za tímto účelem a pouze v rozsahu svého pověření může žalobce zpracovávat osobní údaje dětí a dalších osob bez jejich souhlasu v souladu s § 5 odst. 2 písm. a), resp. § 9 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb.

Zprostředkování osvojení a pěstounské péče spočívající ve výběru určité fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte, jemuž se osvojení nebo pěstounská péče zprostředkovává, a v zajištění osobního seznámení s touto osobou nesmí podle § 19a odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb. provádět jiné orgány, fyzické nebo právnické osoby, než jsou orgány sociálně-právní ochrany uvedené v § 4 odst. 1 tohoto zákona, tj. krajské úřady, obecní úřady, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí.

Žalovaný proto předně uvádí, že ačkoliv žalobce opakovaně tvrdí, že zveřejňování fotografií a dalších informací o dětech provádí za účelem vyhledávání vhodných osob stát se osvojiteli nebo pěstouny ve smyslu § 19a odst. 1 písm. b) zákona č. 359/1999 Sb., fakticky z jeho vyjádření vyplývá, že smyslem a výsledkem této jeho činnosti je vyhledání určité fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte.

Žalobce totiž v žalobě přiznává, že celý smysl zveřejňování informací o konkrétních dětech je v tom, že na základě těchto informací se přihlásí zájemce o pěstounskou péči o konkrétní (nabídnuté) dítě (viz čl. IV, body 2., 3., 6., 8. žaloby). Úřad má tedy za to, že právní argumentace žalobce zakrývá jeho faktickou činnost, tedy snahu najít (vybrat) pro konkrétní dítě konkrétního vhodného pěstouna a toho už pouze „předložit“ ke schválení příslušným orgánům sociálně-právní ochrany; fakticky se tedy jedná o činnost, která je žalobci zakázána § 19a odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb. Uvedený zákaz se totiž nevztahuje pouze na seznámení dítěte se zájemcem o pěstounskou péči, jak uvádí žalobce v podané žalobě, ale také na výběr (tj. i vyhledání) konkrétní vhodné osoby pro konkrétní vhodné dítě [srov. § 19a odst. 1 písm. d) zákona č. 359/1999 Sb.].

Pokud se jedná o vyhledávání vhodných fyzických osob stát se pěstouny podle § 19 odst. 1 písm. b) zákona č. 359/1999 Sb., žalovaný je toho názoru, že k tomuto účelu žalobce není jakkoliv oprávněn zpracovávat osobní údaje dětí způsobem, který byl popsán v žalobou napadaném rozhodnutí, resp. k tomuto účelu není nutné vůbec zpracovávat osobní údaje dětí. S tímto účelem (pověřením žalobce k této činnosti) je dle názoru Úřadu spojeno pouze shromažďování a zpracování osobních údajů fyzických osob, které mají zájem stát se osvojiteli nebo pěstouny. K vyhledávání těchto osob může žalobce (resp. každá osoba pověřená výkonem této činnosti) volit různé prostředky a nástroje, včetně „PR a marketingových nástrojů“, ve kterých bude upozorňovat na osud dětí v zařízeních sociálně-právní ochrany (tj. např. i v žalobcových zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc), ale to vše pouze v obecné rovině, bez uvádění konkrétních osobních údajů, resp. bez informací, na základě kterých budou jednotlivé děti identifikovatelné. Skutečnost, že se žalobce domnívá, že tento způsob je při vyhledávání osob vhodných stát se pěstouny, neefektivní, a že naopak považuje jím zvolený postup „nabízení konkrétních dětí na internetu“ za účinnější, ještě neznamená, že se tím stane jeho jednání zákonným. Jak bylo uvedeno již výše, žalobcem zvolený postup vede mimo jiné k vyhledávání konkrétní osoby se zájmem o pěstounskou péči pro konkrétní dítě, což je v rozporu se zákonem č. 359/1999 Sb. Ostatně, že žalobce obchází tento zákaz i v případě zprostředkování osvojení, vyplývá též z rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 3 Ads 144/2011-163, resp. ze zde přezkoumávaných správních rozhodnutí.

Z výše uvedeného vyplývá, že žalobce je oprávněn shromáždit osobní údaje dětí, včetně jejich fotografií, za účelem sociálně-právní ochrany, kterou jim poskytuje v rozsahu pověření, což také učinil. Pokud ovšem tyto osobní údaje použil k jinému účelu, tj. jak k účelu vyhledat konkrétního pěstouna pro konkrétní dítě, tak k účelu vyhledávání vhodných osob stát se pěstouny, jedná se již o zpracování osobních údajů k jinému účelu, než ke kterému byly, resp. mohou být, osobní údaje shromážděny, tedy o porušení povinnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb.

Při shromažďování osobních údajů za více rozdílnými účely je přitom v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., pokud správce osobní údaje shromáždí pouze jednou, a následně je používá k rozdílným účelům, ke kterým disponuje právním titulem podle § 5 odst. 2, resp. § 9 zákona č. 101/2000 Sb. Žalobce byl tedy oprávněn osobní údaje shromáždít a zpracovávat, pouze je nesměl použít k účelu, za který mu byla uložena sankce, tj. ke zveřejnění na internetových stránkách při vyhledávání zájemců o to, stát se pěstouny. Proto také není z hlediska zákona č. 101/2000 Sb. podstatné tvrzení žalobce, že osobní údaje shromažďoval od počátku za tímto účelem a že se tedy nejedná o zpracování osobních údajů k jinému účelu.

K nemožnosti zveřejňovat osobní údaje dětí na webových stránkách a zpravodaji žalobce za účelem vyhledávání pěstounů Úřad dále uvádí, že uvedené zpracování není (z výše uvedených důvodů) nezbytné pro naplnění právní povinnosti žalobce [§ 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb.] a ani se nejedná o zpracování nezbytné pro provádění sociálně-právní ochrany dětí ve smyslu § 9 písm. f) zákona č. 101/2000 Sb. Takové zpracování není přitom ani v souladu s principem proporcionality z hlediska zásahu do soukromí dětí. Ani z Úmluvy o právech dítěte (dále jen „Úmluva“), zde zakotveného práva dítěte na to vyrůstat v rodině, atmosféře štěstí, lásky a porozumění (které je uvedeno v její preambuli), nelze dovodit, že by žalobce byl oprávněn nad rámec zákona č. 359/1999 Sb. postupovat způsobem, za který byl postižen. Uvedená Úmluva v první řadě zavazuje stát a jeho prostřednictvím zajišťuje práva dětí; dovolávat se Úmluvy vůči státu může tedy dítě, resp. jeho rodina, jejichž práva z Úmluvy by byla porušena, nikoliv žalobce. Z článku 20 Úmluvy, která se zabývá sociálně-právní ochranou dětí mimo rodinu, nevyplývá konkrétní způsob vyhledávání pěstounů ani oprávnění pro postup žalobce v žalované věci. Současně čl. 16 Úmluvy garantuje právo dítěte na soukromí a na zákonnou ochranu proti zásahům do tohoto práva. Ani Úmluva tedy neumožňuje výklad § 19a odst. 1 písm. b) zákona č. 359/1999 Sb. způsobem, který předkládá žalobce.

Žalovaný dále uvádí, že posuzování otázky souhlasu se zpracováním osobních údajů při jejich zpracování za účelem výkonu státní moci (což je i daný případ) je nadbytečné, neboť pokud je daný účel v rozporu se zákonem, resp. zákon jej pro výkon státní moci neukládá a nepředpokládá, nemůže si orgán státní moci tento účel stanovit sám, neboť by postupoval v rozporu s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, dle kterého lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Žalobce je přitom jako osobu pověřenou ve smyslu zákona č. 359/1999 Sb. třeba považovat za vykonavatele státní moci. Přesto žalovaný uvádí, že i kdyby účel zveřejnění osobních údajů žalobce na internetu nebyl posouzen jako výkon státní moci, pro toto zpracování žalobce neměl právní titul ani v podobě souhlasu se zpracováním osobních a citlivých údajů ve smyslu § 5 odst. 2 a § 9 zákona č. 101/2000 Sb. Souhlasy, které žalobce předložil, nesplňují náležitosti § 5 odst. 4 a § 4 písm. n) zákona č. 101/2000 Sb., a především nebyly učiněny za nezletilé děti osobami, které by k tomu byly oprávněny ve smyslu § 37 zákona o rodině. Žalovaný má za to, že v daném případě existuje evidentní konflikt mezi zájmy dítěte a zájmy jeho rodičů jako zákonných zástupců. Pokud žalobce uvádí, že žalovaný nijak nevysvětlil, proč rodiče nemají mít právo udělit souhlas, ale současně mají právo dát souhlas k operaci apod. (čl. IV, bod. 7 žaloby), žalovaný odkazuje na poslední odstavec na str. 7 prvostupňového rozhodnutí, kde se Úřad s touto argumentací žalobce v plné šíři vypořádal.

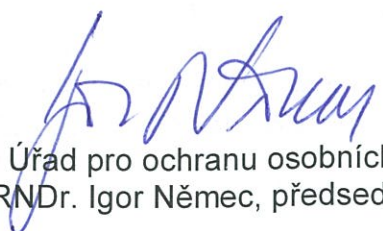
Pokud žalobce dále uvádí, že mělo dojít k úpravě výroku rozhodnutí včetně skutku, za který je pokuta ukládána, a vyjadřuje se také k obsahu odůvodnění prvostupňového rozhodnutí a rozhodnutí o rozkladu, ve kterých spatřuje vzájemný rozpor, Úřad považuje tento žalobní bod za nesrozumitelný. Výrok rozhodnutí předsedy Úřadu (rozhodnutí zn. SPR-7261/11-14) zní tak, že se rozklad zamítá; k žádné změně výroku zde tedy nedošlo, a proto není žalovanému zřejmé, o co se toto tvrzení žalobce opírá. Žalovaný se dále nedomnívá, že by odůvodnění obou rozhodnutí byla ve vzájemném rozporu, ale naopak že se navzájem doplňují, resp. že rozhodnutí předsedy Úřadu obsahuje argumentaci doplněnou na základě rozkladu žalobce.

V.

Žalovaný dále odkazuje plně na odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a odůvodnění rozhodnutí předsedy Úřadu v této věci.

VI.

S ohledem na uvedené se žalovaný domnívá, že žaloba je nedůvodná a založená na mylném právním názoru žalobce, a proto navrhuje, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná (§ 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní).

Úřad pro ochranu osobních údajů
RNDr. Igor Němec, předseda Úřadu